

เทศน์เช้า วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๗

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันนี้วันสำคัญทางพุทธศาสนา เราเป็นชาวพุทธใจเรามีรากเหง้า มีที่มาที่ไป วันสำคัญทางพุทธศาสนา เห็นไหม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าฝากศาสนาไว้กับบริษัท ๔ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา ฝากศาสนาไว้กับเรา ฝากไว้กับเรา ถ้าฝากไว้กับเรา ดูเด็กๆ เด็กๆ เวลา มันรักพ่อรักแม่ มันเกิดมาแล้วมันรักพ่อรักแม่ มันต้องการให้พ่อแม่รักมันตอบแทน ถ้าพ่อแม่รักตอบแทนมันจะกอดพอกอดแม่ไว้ทั้งวันเลย มันจะไม่ให้พ่อแม่ทำงานเลย มันจะให้อุ้มมันทั้งวันทั้งคืนเลย นี่ความคิดของเด็ก

เวลามันโตขึ้นมามันต้องมีการศึกษา มันโตขึ้นมามันต้องมีหน้าที่การงานของมัน เราโตขึ้นมา เห็นไหม มันไม่ต้องการให้พ่อแม่ไปควบคุมมันแล้ว พ่อโตขึ้นมามันอยากจะเป็นอิสระ มันอยากจะทำอะไรของมัน มันอยากจะทำหน้าที่การงานของมัน มันไม่ต้องการพ่อแม่มาคุ้มครองมันเลย แต่เวลามันเด็ก เวลาเขาเป็นเด็กด้วยความรักความผูกพันนะ ถ้าพ่อแม่ไม่อุ้ม พ่อแม่ไม่ให้ความอบอุ่นกับเขา เขาจะหาว่าพ่อแม่ไม่รักเขา เขามีปมด้อยของเขาไปตลอดชีวิตเลย

นี่ก็เหมือนกัน เราภูมิใจว่าเราเป็นชาวพุทธ ศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติ พอศาสนาประจำชาติ เวลาวันสำคัญทางพุทธศาสนาเขาก็ไปทำบุญทำทานกัน เขาไปเวียนเทียนกัน เด็กๆ เด็กๆ เห็นไหม ศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติ ศาสนาเป็นของเราใจ แต่เวลาหลวงตาท่านพูด ศาสนาเป็นศาสนาประจำหัวใจ เพราะศาสนานี้เป็นสากล ศาสนานี้มันเป็นเรื่องของโลกเลย ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพที่จะนับถือพุทธศาสนา แม้แต่เทวดา อินทร์ พรหม นี่โลกธาตุทั้ง ๓ กามภพรูปภพ อรูปภพ มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดา

ฉะนั้น สิ่งที่เราเป็นชาวพุทธ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าฝากศาสนาไว้กับเรา ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา ฝากไว้กับเรา วันสำคัญทางพุทธศาสนา ถ้าวันสำคัญทางพุทธศาสนา เห็นไหม เราก็ต้องดูแลหัวใจของเรา เพราะหัวใจของเรา ถ้าใครดูแลหัวใจของตัว ใครคั่น

หัวใจของตัวเองพบ ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต นี่เวลาเราไปอย่างนั้น เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดไว้ เวลาพระอานนท์ถามว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านิพพานไปแล้ว ถ้าคนระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปที่ไหน? ก็ไปสังเวชนียสถานทั้ง ๔ ไปที่เกิดไปที่ตรัสรู้ ไปที่แสดงธรรม แล้วไปที่ปรินิพพาน

นี่สังเวชนียสถานทั้ง ๔ เราไปนี่เราไปถึงเป็นที่วัดดูใจ แต่เวลาเราพุทโธ พุทโธ พุทโธ ของเราขึ้นมา ถ้าเรามีสติปัญญาขึ้นมาเราจะไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากลางหัวใจเลย ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน พุทฺธะ พุทฺธะอยู่ที่กลางหัวอก นี่ถ้าหัวอก สิ่งนั้นมันเป็นการเจริญศรัทธา มันก็ถูกต้องถ้าเจริญศรัทธา ก็เหมือนเด็กๆ มันกอดพอกอดแม่มันไว้ มันไม่ยอมให้พ่อแม่ทิ้งมันไป มันบอกว่าพ่อแม่ถ้าไม่อุ้มไม่ดูแลมันจะไม่รักมัน แล้วมันเป็นอย่างนั้นได้จริงไหมล่ะ? เราก็รัก นี่เราก็รัก

นี่ก็เหมือนกัน ในประเพณีวัฒนธรรมเขาทำกันมันก็ต้อง ทำทาน นี่เขาไปทำทานกัน เขาไปเวียนเทียนกัน เขาไปทำสิ่งต่างๆ กัน เขาก็ศึกษาไป ศึกษาที่ศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติ เราก็มั่นคง เราก็ดีใจว่าศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งปัญญา เราก็ภูมิใจกัน ภูมิใจกันนะ แล้วทำไมมันทุกอย่างนี้ ทำไมเราภูมิใจแล้วทำไมทุกข์ล่ะ? ทุกคนบ่นนักนะว่าเราทำบุญกุศลมาแล้ว ทำไมชีวิตเรายังทุกอย่างยากขนาดนี้ ชีวิตมันทุกอย่างยากขนาดนี้ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกทุกข์เป็นอริยสัจ ทุกข์เป็นความจริง ถ้าเราไม่เผชิญกับความทุกข์เราก็ไม่รู้จักความทุกข์ใจ

ถ้าเราเผชิญกับความทุกข์ เห็นไหม ทุกข์มันเป็นที่ไหนล่ะ? ทุกข์เพราะมันยึดใจ ถ้าเรามีสติมีปัญญาเราพุทโธ พุทโธขึ้นไป เวลามันมีพุทธานุสติ จิตมันมีที่พึ่งที่อาศัย ลูกนะ เด็กอ่อนๆ มันหวังพ่อหวังแม่ อยากให้พ่อแม่อุ้มไว้ เพราะมันไร้เดียงสา มันน่ารัก เวลาจิตมันฟุ้งซ่านมันคิดของมันไป เราไม่มีใครดูแลมัน มีสตินะพุทโธ พุทโธ เห็นไหม พุทธานุสติ จะมีพุทธานุสติเป็นที่พึ่งที่อาศัย พุทโธ พุทโธ พุทโธจนจิตสงบเข้าไป ถ้ามันจิตสงบเข้าไปนะ นี่มันถึงพุทโธ มันถึงพุทโธขึ้นมามันเป็นพุทโธโดยตัวมันเอง พุทโธคือพุทฺธะ พุทฺธะคืออะไร? คือธาตุรู้ ธาตุรู้มันรู้จักตัวมันเอง

ถ้ารู้จักตัวมันเองมันตื่นตื่นไหม? มันมหัศจรรย์ไหม? ถ้ามหัศจรรย์ขึ้นมาแล้วจะต้องให้ใครคุ้มครอง จะต้องให้ใครดูแล นี่มันจะยืนตัวของมันได้ ถ้าเราไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเราไปเพื่อเจริญศรัทธา แต่ถ้าเราทำของเราเองนะ เราจะตื่นตื่น เราจะซาบซึ้ง ซาบซึ้งที่

ไหนด คนมีหลักมีเกณฑ์ไหนด คนมีพุทธะ มีสติมีปัญญาในหัวใจมันจะมีหลักของมัน แล้วเขาจะไม่
บันลายนี่มันทุกข์ขนาดไหนด มันทุกข์ขนาดไหนด

ไอ้ทุกข์นะก็เราโง่ เราไปตะครุบเงากัน ไอ้อย่างนั้นมันเป็นปัจจัยเครื่องอาศัย คนมีอำนาจ
วาสนามา เวลาเกิด คนบุญมากเกิดมีแต่เรื่องดีๆ ทั้งนั้นแหละคนบุญมากเกิด ไอ้เรานี่เราคนครึ่งๆ
กลางๆ มาเกิด จะว่าคนบาปมาเกิดก็ไม่ได้ ถ้าคนบาปมาเกิด เห็นไหม คนบาปมาเกิดมันเกิด
มาแล้วมันก็ทุกข์มันก็ยาก ในพระไตรปิฎกมีเยอะมาก เวลาคนบุญมากเกิด โอ้โฮ มันจะมีสิ่งที่ดี
งาม คนบาปมาเกิดเป็นขอทาน เป็นขอทาน เขาเป็นทุกตะเจ้ใจขอทานอยู่แล้ว เวลาไปห้องนะ
ไปขอทานที่ไหนดไม่ได้กินเลย แล้วเวลาโตขึ้นมาละ ลูกนี่เอามาหนีบไว้ ไปขอทานไม่ได้กินเลย
ต้องเอาลูกวางไว้ก่อน ด้วยความทุกข์ยากของตัวเอง เขาทำอะไรมานั้นนะ เขาทำอะไรของเขามา

นี่สิ่งนี้มันเกิดจากบุญกุศล ถ้าบุญกุศลสิ่งนี้ เวลาเราเกิดมาแล้ว เกิดมามีสติมีปัญญา สิ่ง
ที่ว่าผู้เฒ่าผู้แก่ของเรานับถือพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ อันนั้นก็เป็สติปัญญาของท่าน
ท่านรักษาของท่านไว้ เราเกิดมาในสังคมของชาวพุทธ เราเกิดในสังคมชาวพุทธ เห็นไหม เรา
ทำบุญกุศลกัน เราเสียสละกัน ยิ้มแย้มแจ่มใสต่อกัน สิ่งนี้เพื่อประโยชน์สังคม ถ้าประโยชน์
สังคมมันมีน้ำใจต่อกัน ค่าน้ำใจสำคัญมากเลย ถ้ามีน้ำใจต่อกัน ต่างๆ ต่อกัน สิ่งใดเราจะขอ เรา
จะขอความช่วยเหลือเจือจานได้ทั้งนั้นแหละ แต่ถ้ามีน้ำใจต่อกันมันไม่มีความอบอุ่นในหัวใจ นี่
เป็นเรื่องปัจจัยเครื่องอาศัย

ถ้าปัจจัยเครื่องอาศัย นี่สิ่งที่เราว่าเป็นเด็กขึ้นมา มันก็ต้องเป็นเด็กๆ มาก่อน เวลาออก
ประพฤติปฏิบัติ ทุกคนหญาปากคอกทั้งนั้นแหละ เวลาประพฤติปฏิบัติยากก็ยากตรงนี้ ยากตรง
ครั้งแรกนี้แหละ ยากตรงที่เอาใจของเราให้มันคงได้นี้มันยากมาก ยากมากเพราะอะไร? เห็นไหม
หลงตาท่านพูดบ่อย เวลาเราปฏิบัติขึ้นมา นี่เราหมดกลัวไปก็หวิ หมดกลัวไปก็หวิ เพราะมัน
หลุกหลิกๆ มันยิ่งกว่าลิง ใจของเรามันยิ่งกว่าลิง นี่แล้วไม่ต้องไปตามใคร ตามหัวใจของเรา
หัวใจเรามันหลุกหลิก มันยืนตัวเองไม่ได้เลย เราก็ต้องมีสติมีปัญญา มีสติพุทธโธ พุทธโธ

สตินี้คือกลัว หลอกให้มันนิ่งๆ ไว้ หลอกให้มันนิ่งๆ ไว้ ล่อให้กลัวมันนิ่งๆ ไว้ แล้วถึง
มันก็เป็นถึงวันยังค่ำ แต่จิตใจของเราถ้ามันพุทธโธจนจิตมันสงบเข้ามาได้มันมหัศจรรย์ พอ
มหัศจรรย์ขึ้นมา สิ่งที่เป็นคุณค่า คุณค่าของสังฆธรรม ถ้าคุณค่าของสังฆธรรมมันเกิดที่ไหนดล่ะ? มัน
เป็นปัจจัยจัดตั้ง เป็นสันติภูมิจิโก ใจมันสัมผัส พอใจมันสัมผัสขึ้นมามันก็ยืนตัวของมันได้ พอยืนตัว

ได้มันก็มีความสุขของมัน ทฤษฎีเวลาเราศึกษากันเป็นปริยัติ ปริยัติคือการศึกษา ความศรัทธา การศึกษานี้เขาบอกว่าโลกจะเจริญด้วยปัญญา เจริญด้วยการศึกษา

ถูกต้อง โลกเจริญด้วยการศึกษา เราศึกษาพุทธศาสนาแล้ว ถ้าเราศึกษาพุทธศาสนาแล้ว เรานักธรรมตรี นักธรรมโท นักธรรมเอก เราจะเข้าใจเลยว่าพระพุทธรเจ้าสอนเรื่องอะไร แล้วเราจะมองออกเลยว่าเวลาที่เผยแพร่ธรรมเขาพูดถูกหรือพูดผิด แล้วเวลาที่เวลาเขาออกประพฤติปฏิบัติเราจะรู้ได้เพราะอะไร? เพราะเรามีความรู้ เรามีความรู้ก็วัดค่าได้ว่าคนนั้นถูกหรือผิด ไอนี้เป็นปริยัติ แล้วพอเรามีความรู้แล้ว ความรู้คืออะไรล่ะ? ความรู้ก็งงๆ เอ๊ะ มีความรู้ ทำไมเราไม่เห็นรู้อะไรเลย มีความรู้ทำไมเราเอาหัวใจเราไม่ได้ นี่มันชื่ออะไร นันมันทฤษฎีอะไร นันมันปริยัติอะไร ปริยัติเราก็ปฏิบัติไง ศึกษาจบมาแล้ว เวล่านักศึกษาฝึกงานๆ ฝึกงานเพื่อให้ความชำนาญของมัน แล้วก็ไปสมัครงาน สมัครงานทำงานขึ้นมาแล้วมันถึงมีผลตอบแทนขึ้นมา

นี่ก็เหมือนกัน ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นปริยัติ เด็กๆ เด็กๆ ก็มีคุณค่า ถ้าไม่ศึกษาเลยก็ไม่เข้าใจ ศาสนาทั้งไว้ในตู้ พระไตรปิฎกเอาไว้มันเลย ถ้าคุณมันแล้ว คุณแล้วยิ่งงงใหญ่เลย คุณแล้วก็วางไว้ก่อน แล้วเรามาเอาความจริงให้ได้ ถ้าเอาความจริงให้ได้มันมีความจริงขึ้นมาในหัวใจ ถ้ามีความจริงในหัวใจ เราก็จะไม่เป็นเด็กๆ อย่างนั้น ประเพณีวัฒนธรรมมันก็เป็นประเพณีวัฒนธรรม ถ้าเรายังไม่ศึกษา ยังไม่เข้าใจ เราเห็นนะ คุณเวลาเขามาเที่ยวทางวัฒนธรรมกัน เขามาเจอวัฒนธรรมชาวพุทธเขาที่นั่นนะ เขาตื่นตื่นนะ เขาทั้งมาเลย

วัฒนธรรมของชาวพุทธ วัฒนธรรมของเอเชีย วัฒนธรรมตะวันออกมันน่าที่งั้น นั่นก็เป็นวัฒนธรรม วัฒนธรรมเพื่อสังคมมันเย็นเป็นสุขใจใหม่ แต่ครูบาอาจารย์ของเราอยู่ในป่าในเขานะ หลวงปู่มันอยู่ในป่าในเขามาตลอดทั้งชีวิตเลย ทำไมเราต้องคั่นคั่นไปหาท่านล่ะ? นี่เราก็มีปัญญา เราก็มีความรู้ ทำไมเราต้องคั่นคั่นไปหาท่านล่ะ? เพราะเราก็ศึกษาแล้วเราก็ไม่รู้ แต่ท่านรู้ เข้าไปนี่ท่านรู้ รู้ที่ไหนล่ะ? รู้ที่ว่าสิ่งที่หาบหามาที่นั่นล่ะมันเป็นเงาที่นั่นแหละ หาบหามาเป็นสัญญาที่นั่นแหละ เราหาบหามา แล้วถ้าไม่วางลงเราจะไม่มีความจริงขึ้นมาเลย เราจะวางได้อย่างไรล่ะ? ก็ถ้ามันวางแล้วเดี๋ยวปฏิบัติมันผิด เดี่ยวมันเข้าไม่ถูกต้อง นี่ก็ไปแบกไว้มันถึงจะผิด เพราะเรามีน้ำหนักอยู่แล้ว แล้วก็บอกว่าทำงานอีก

วางมันลงให้ได้ วางแล้วพุทโธ ตัวเบาแล้วนะแล้วเราบริกรรมของเรา ใช้ปัญญาอบรมสมาธิของเรา ถ้าจิตมันสงบเข้ามา มันจะตื่นตื่น มันจะมีคุณค่า เศรษฐีโลกนะเขาบอกว่าเขาไม่ให้

โรครวยทำร้ายลูกเขา เขามีเงินมีทองมาก แต่เขาไม่เอาโรครวยมาทำร้ายลูกเขา ไอ้เรามีแต่โรครจนทำร้ายเรา โรครจนไง ไอ้โรครวยนี่โรครวยเพราะว่าโรครวยแล้วคนประมาทเดินเลื้อ คนมันใช้สอยโดยเสียนิสัยไป ไอ้เราโรครจนก็บีบคั้นเราจนเต็มที แต่เวลาจิตมันสงบเข้ามานี้มันสัมผัสของมันได้ มันไม่มีชื่อไม่มีขาย ไม่มีใครทำให้ใครได้ แต่เราทำของเราขึ้นมาเอง

ถ้าวันสำคัญทางพุทธศาสนา วันนี้วันสำคัญทางพุทธศาสนา เราต้องเห็นความสำคัญของหัวใจของเราด้วย สิ่งที่ประเพณีวัฒนธรรมเขาทำไว้เพื่อเป็นการเชิดชู ทำไว้เพื่อเป็นการเห็นคุณค่าขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า วันนี้วันสำคัญ วันที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิด ตรัสรู้ ปรีชาญาณ วันวิสาขบูชา วันนี้วันสำคัญ วันสำคัญการเกิดของพุทธศาสนา ถ้าพุทธศาสนาเกิดแล้ว เกิดมาเพื่อให้เราได้ศึกษา เกิดมาเพื่อให้เราได้ประพฤติปฏิบัติ เกิดมาเพื่อให้เราธรรมโอสถ มากล่อมเกลามากล่อมเกล่าหัวใจของเรา เราจะได้ทั้งทฤษฎีคือตำรายา แล้วเราได้กินยา เราได้ชำระล้าง เราได้ผลของการประพฤติปฏิบัติ ได้ผลของธรรมขึ้นมาให้มันครบถ้วนใจ

ถ้ามันครบถ้วนขึ้นมา เห็นไหม เราภูมิโงะ ศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ ศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ แต่หลวงตาท่านบอกว่าศาสนาประจำหัวใจ ถ้าในหัวใจของใครมีคุณธรรมในหัวใจ นี่ศาสนาทายาท

"เธอจงมีธรรมเป็นที่พึ่งเถิด อย่ามีสิ่งอื่นเป็นที่พึ่งเลย"

ธรรมก็คือธรรมอันนั้นแหละ ธรรมคือสติ คือสมาธิ คือปัญญา นี่คือวิธีการ สติ สมาธิ ปัญญา เห็นไหม มันเป็นอนัตตา เกิดขึ้น ตั้งอยู่ แล้วดับไป เวลาประพฤติปฏิบัติ วิธีการถึงที่สุดไปแล้วนี่อุปสรรค โสคาบัน สกิทาคามี อนาคามี นั่นละเหนือธรรมชาติ นั่นละสุดยอดเหนือธรรมชาติเพราะอะไร? เพราะมันไม่แปรปรวนไปกับเขาอีกแล้ว มันมีของมันตามความเป็นจริงของมันอยู่แล้ว แล้วมันมีอยู่ในพระพุทธศาสนา ในลัทธิศาสนาอื่นไม่มี เพราะลัทธิศาสนาอื่นไม่ปฏิญาณตนว่าเป็นพระอรหันต์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปฏิญาณตนว่าเป็นพระอรหันต์ เป็นพระอรหันต์ๆ แล้วเป็นพระอรหันต์เป็นอย่างไรล่ะ? ก็เป็นที่ท่านสอนเราไว้ในธรรมวินัยนี้ไง แล้ววางวินัยไว้ให้เราก้าวเดินตามใจ เราก็พยายามจะก้าวเดินตามกันอยู่นี่ไง

ฉะนั้น วันสำคัญทางพุทธศาสนา เราให้มาดูแลหัวใจของเรา วันสำคัญทางพุทธศาสนา คือเราจะเอาหัวใจของเราได้สัมผัสกับพุทธศาสนา ได้สัมผัสธรรมมันจะมีคุณธรรมของเรา เป็นประโยชน์กับเรา เอวัง